

Minnesanteckningar

Erfarenhetsutbyte mellan folkhögskolor i Folkhögskolespåret

20/1 2016

Önnestads folkhögskola

Medverkande:

*Annika Lindquist, Önnestads folkhögskola
Ingrid Alfe, Önnestads folkhögskola
Terese Gustafsson, Önnestads folkhögskola
Kristina Wik, Löftadalens folkhögskola
Michael Deubler, Löftadalens folkhögskola
Ellinor Wik, Löftadalens folkhögskola
Marie Höglund, Löftadalens folkhögskola
Marie Hallberg, Löftadalens folkhögskola
Anneli Appelskog, Sundsgårdens folkhögskola*

*Marie Malm, Eslövs folkhögskola
Marie Westergren, Eslövs folkhögskola
Roger Johansson, Fridhems folkhögskola
Anders Clevestad, Fridhems folkhögskola
Joakim Hedman, Strömbäcks folkhögskola
Lars Johansson, Strömbäcks folkhögskola
Berith Sonning, Strömbäcks folkhögskola
Ulf Albihn, Valla folkhögskola
Tobias Hedkvist, Folkhögskolespåret
Ulf Wallin, Folkhögskolespåret*

1. Det pedagogiska upplägget på Eslövs folkhögskola (Marie Westergren, SvA-lärare)

De ensamkommande ungdomarna kommer som regel direkt in i Grundkursen, där de blandas med övriga svenska deltagare. Grundkursen har en särskild mentor. De ensamkommande ungdomarna får separat svenskundervisning 6h i veckan. Två av ungdomarna har inte bedömts vara i behov av denna undervisning utan läser ett ordinarie schema med övriga deltagare.

Det är alltså endast i den här förstärkta svenskan som de ensamkommande ungdomarna läser separat – i övriga ämnen är de integrerade med hela kursen.

Marie testar läsförståelse och skrivförmåga hos alla ungdomar. Därigenom kan hon göra en bedömning om ungdomen ska placeras i Grundkurs eller rentav direkt in på Allmän kurs. Det är främst ma, sv och eng som ligger som grund för denna bedömning.

I placeringen vägs även sociala faktorer in. Marie berättar om en kille som man överväger att placera på Allmän 1 trots att han inte riktigt är på "rätt" nivå ännu. Men bedömningen lutar sig mot att killen har en god kamrat och ett gott stöd i just Allmän 1, och skulle troligtvis utvecklas snabbare med den klassen. Skulle nivån bli för hög finns möjligheten att läsa om Allmän 1 på nytt.

Läxläsning sker 4h i veckan utöver ordinarie schema.

Marie ser behov att sätta upp tydliga mål och kriterier för svenskundervisningen. Vad ska deltagarna uppnå för att gå vidare in på Grundkurs eller Allmän?

I svenskan ser Marie vikten av att börja med tal före skrift. Samtal, uttal och förståelse är viktiga redskap för att ungdomarna ska kunna lära sig språket. Detta har varit en utmaning, eftersom ungdomarna oftast har med sig en mer traditionell typ av undervisning som innebär att sitta tyst, fylla i stenciler och studera grammatik.

Marie har tagit fram ett eget material med länkar och resurser på nätet (bifogat med dessa minnesanteckningar). Deltagarna får materialet för självstudier.

Fråga 1: hur görs urvalet av deltagare?

Marie svarar att skolan hittills har tagit emot alla nivåer och jobbar individuellt med varje elevs behov.

Fråga 2: är det ett problem att ungdomar med sämre svenskunskaper läser ämnen med övriga klassen?

Det kan innebära problem, men i takt med att dessa ungdomar umgås med svenska deltagare, får ta del av en språknivå som är utmanande, samt får förstärkt svenskundervisning, så sker där en tydlig utveckling och ökad språkförståelse.

Fråga 3: ger ni intyg om färdig grundnivå till deltagarna som går från Grund till Allmän?

Det kan se lite olika ut, men det vore bra om ungdomarna också kan få se att de har klarat den första nivån även om de redan har påbörjat Allmän kurs.

Fråga 4: vilka tekniska hjälpmedel använder ni?

Deltagarna får en laptop med stavningsprogram och talsyntes som heter "Wordread Plus". Texter blir då upplästa på datorn. De får "Legimus" (<http://www.legimus.se/>) där talböcker kan lånas.

Fråga 5: vad har varit lyckat hittills?

Vi har lärt känna varandra väl, vi skrattar mycket tillsammans. Lyckat har också varit att inför drama och praktiska moment i och utanför klassrummet. Vi har varit och fikat och tränat på svenska där.

Fråga 6: vad är utmaningen just nu?

Att skapa ett dokument med mål och syften för undervisningen som ungdomarna själva förstår. På så vis kan de börja äga sin utveckling. Här skulle även stöd i hemspråket vara en viktig del, dock finns ingen särskild hemspråklärare på skolan. Lexin är ett bra hjälpmedel på nätet.

Marie berättar också att studie- och yrkesvägledning är viktigt i motiveringen av eleverna ("varför ska jag läsa just detta?").

Marie tipsar om två förlag med lättlästa böcker för vuxna: Nypon (<http://www.nyponforlag.se/>) och Vilja (<http://www.viljaforlag.se/>).

2. Löftadalens arbete med undervisning (Marie Höglund och Marie Hallberg, lärare)

En grupp på 9 ensamkommande ungdomar, kallas "Nybyggarna". Tre av ungdomarna har gått direkt in på Allmän kurs, resten av ungdomarna läser helt i en egen grupp. Det har varit många diskussioner mellan lärarna på skolan kring vilka av ungdomarna som är redo att gå in på Allmän och inte.

Nivåerna är skiftande, t ex är en av deltagarna analfabet. Det handlar om sätt att individualisera, skapa egna mål och få möjlighet att arbeta i sin takt. De ensamkommande går också ibland in i Etableringskursen, där det finns fler deltagare på samma nivå.

Viktigt att hitta kartläggningsformer. Idag finns en SYV:are som gör en studieplan. Man behöver också ta fram en mer grundlig språklig kartläggning, för att fånga upp dem som har svårigheter. Det förekommer också deltagare med funktionshinder, där man behöver ta fram passande hjälpmedel.

Man ser behov av tolk i en del situationer.

Marie rekommenderar materialet Diamant från Skolverket. Det är ett systematiskt sätt att beta av de olika ämnesområdena inom matematiken. Undervisningen sker också genom olika tema/projekt. Bl a ska deltagarna få planera att inreda sina egna rum, där de får jämföra olika möbelpreiser och planera sin vardagsekonomi. Genom projektarbetet får de inte bara lära sig matte, utan ökat ordförråd och en allmän bildning. Många studiebesök sker, bl a på Ullared!

Utmaningen som man ser på Löftadalen är integrationen av ungdomarna med övriga deltagare. Det kan vara svårare på mindre folkhögskolor. Eslöv är ju t ex relativt stor och kanske har större möjligheter att skapa gemensamt utbyte.

3. Strömbäcks folkhögskola berättar om sin modell

Sedan en vecka tillbaka har Strömbäck 5 ungdomar inom Folkhögskolespåret. I deras modell ska alla ungdomar ha PUT, vara eller fylla 18 år, ha tillräckliga kunskaper för att direkt gå in på Allmän kurs, förutom i svenska där de har anställt en SvA-lärare som börjar i februari. Skillnaden från t ex Löftadalen är alltså att de ensamkommande integreras direkt i övriga gruppen. Allmän kurs (70 deltagare) har ingen uppdelning i årskurser och på så vis blir allas scheman helt individuella, men samtidigt träffas alla deltagare hela tiden i olika ämnen. Detta leder till utbyte och i möjligheter till integration.

Två resurspersoner, ytterligare två ska anställas. De är inne och hjälper till med strukturen, stöd i vardagen, påminna, anteckningsstöd på vissa kurser. Detta då man har en stor andel av deltagare med olika typer av funktionshinder.

De ensamkommande ungdomarna tillför mycket! De har en stor motor, vill framåt hela tiden. Detta kan kompensera för att deras kunskaper är lite lägre.

Allmän kurs har i övrigt en stor andel svenska deltagare. Man vill behålla det småskaliga med Folkhögskolespåret och vet inte därför riktigt om man ska inkludera ännu fler ensamkommande ungdomar till hösten.

4. Socialt stöd och resurs på Eslövs folkhögskola (Marie "Majsan" Malm)

Arbetet är superbrett! Deltagarna formar tjänsten, vilket gör att arbetstiden är flexibel. Majsan börjar dock varje dag 07.30, fixar väckning, äter frukost med deltagarna. Ibland kan det krävas en del samtal på morgonen, men ambitionen är alltid att deltagarna kommer till skolan och stannar hela dagen. Det blir också mycket administration, typ hjälpa till med räkningar, kontakt med CSN, läkare, m.m. Bra kontakt med alla pedagoger, pratar dagligen med dem. Majsan har också läxläsning. På eftermiddagarna stöttar hon ungdomarna i att hitta olika intressen, ut i föreningar, på gym, mm. Lite stöd i tvätt, mat men i det stora behövs inte detta. Majsan har tränat ungdomarna att cykla och simma.

Fotbollstränarlinjen arrangerar "Fotboll för alla" där några av de ensamkommande är med. Någon av deltagarna i Beteendevetarlinjen går och tränar gym med en av ungdomarna. Fritidsledarna skapar en del gemensamma aktiviteter för alla på skolan. Behandlingspedagogerna är till viss del också med i mentorskapet, sätter sig ofta vid samma bord som ungdomarna sitter vid i matsalen. Internatföreståndaren Sussie håller i gemensamma aktiviteter. Man får dra i ungdomarna för att de ska hänga med på dessa. Men när de väl går dit blir det jättestpositivt!

Under loven har inga av ungdomarna varit på folkhögskolan. De har besökt släkt och vänner på andra håll. Kanske har det till viss del att göra med Eslövs goda kommunikationer. Det pågår andra kurser på loven, t ex SMF och Etablering, vilket gör att ungdomarna som stannar kan gå in i deras verksamheter. Men de flesta har sina egna aktiviteter. Ungdomarna får gym- och badkort från skolan.

Majsan arbetar också med kontakt med fler kommuner, studiebesök, rekrytering av nya ungdomar.

5. Hur ser stöd/resurs ut på Löftadalen? (Kristina Wik, Ellinor Wik)

Löftadalen startade i juni 2015. Ellinor är deltagarstödjare på 100 %. Dessutom har skolan anställt Abbe från Eritrea (kan tigrinja och arabiska) och Ammad som kan 9 språk. Ibland är det bra med ett naturligt tolkande och hemspråksundervisning, ibland svårt eftersom killarna vill knyta sig an till den svenska kulturen och få svenska mentorer. Men skolan arbetar på det området med tillförsikt.

Ellinor berättar att arbetet är omfattande. Man kommer ungdomarna mycket nära. Ellinor är både "mamma", "storasyster" och lärare till ungdomarna. Liksom för Majsan är det mycket kontakter för Ellinor med vård och myndigheter, bankärenden, och dylikt.

Aktiviteter sker på kvällarna. Löftadalen ligger inte så centralt, så det är svårare för ungdomarna att ta sig på egen hand till gymmet eller liknande. Men man har gjort mycket gemensamt, t ex bjuda in till middagar, gå på bio, åka skridskor. Skolan gjorde saker på julafton och nyår. Det blir ett långt lov för ungdomar, det efterfrågades att de även kunde ha fått några lektioner under loven. Detta ska folkhögskolan utvärdera och eventuellt förändra till kommande lov.

Fråga 1: hur ser er arbetstid ut?

Ellinor börjar 08 varje dag och jobbar till 16.30, förutom onsdagar till 21. Under en period krävdes det större närvaro, varpå Ellinor var mer på skolan då.

Fråga 2: får personalen och eleverna något ytterligare stöd?

Eleverna får kuratorstöd. Personalgruppen får handledning. Framför allt är det viktigt att lyfta det här med gränsdragning och förhållningssätt till ungdomarna.

Fråga 3: hur bor ungdomarna?

Utspridda på olika delar av internatet. Det finns också ett faddersystem på skolan.

6. Ett par inlägg från Löftadalens folkhögskola

På Löftadalen innebär modellen att ungdomarna ska ha PUT. De ser behov av att utveckla ett formulär för personuppgifter, härkomst, tidigare skolbakgrund, PUT eller asyl, kontaktpersoner, tidigare adress i Sverige, m.m.

Löftadalen ska börja använda ett kartläggningssystem, Educate it. Kan användas för nyanlända eller för vanliga deltagare på Allmän kurs.

Med Folkhögskolespåret försvinner tvåterminssystemet. Ungdomarna är på folkhögskolan 365 dagar om året, vilket ställer krav på att man behöver ordna aktiviteter även under skolloven.

Man får inte glömma det positiva med Folkhögskolespåret! Det innebär en helt ny värld, och helt nya möjligheter i undervisningen. Här har vi ungdomar med unika erfarenheter, som kan delges till alla andra deltagare och på så vis berika lärandet i klassrummet på ett mycket dynamiskt sätt.

7. Hur kan folkhögskolan marknadsföra sig mot målgruppen?

Löftadalen bedrev sommarskola för ett 50-tal deltagare under 9 veckor 2015. Detta blev ett bra sätt att rekrytera ungdomar in på Folkhögskolespåret. Av de nuvarande ungdomarna så kommer 5 från sommarskolan. Läs mer om detta på <http://www.folkhogskolesparet.se/modellen/studiebesok-och-prova-pa/>

Ingrid Alfe berättar att det för Önnestads folkhögskola har varit trögt att få till möten med sina närliggande kommuner.

En framgångsfaktor för projektet har varit att komma till kommunernas APT-möten för att därigenom lyfta Folkhögskolespåret med boendepersonal och socialsekreterare. I ett nästa skede är tanken att kommunerna kommer på studiebesök på folkhögskolan, och inte minst tar med sig ungdomarna dit.

8. Stödboende

Ulf och Tobias går igenom stödboende (se bifogad PP).

9. Nästa steg

Vi identifierade ett par steg som behöver tas lokalt, regionalt och nationellt när det gäller framtiden för Folkhögskolespåret:

- Starta på folkhögskoleutbildningar på området, t ex "Integrationspedagog" på Strömbäcks folkhögskola
- Lyfta det här med stödboende i relation till folkhögskolorna
- Undersöka praktik som komplement till studierna
- Yrkesutbildningar på folkhögskola
- Samordning kring frågan om regler, lagstiftning, ersättning, m.m.
- Gemensamt forum mellan folkhögskolor, förslag t ex Facebook
- Nätverksträffar på varandras folkhögskolor
- Samordning kring det pedagogiska
- Fortsatt behov av ett projekt som kan samordna och påverka frågan

Vi tackar alla inblandade för bra diskussioner och inspirerande utbyte!

Tobias, Ulf och Emma

www.folkhogskolesparet.se/kontakt